

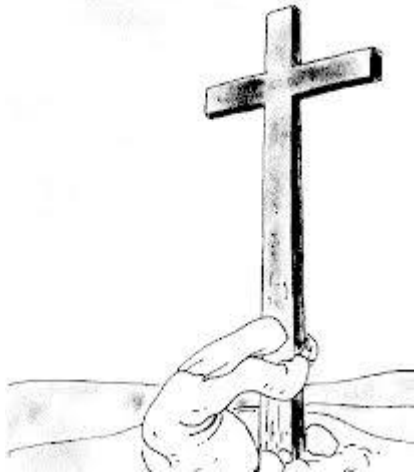
Župa Sv. Petra i Pavla Kašina

Teološka srijeda

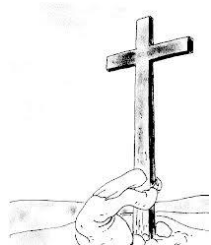
5. Prosinca 2012.

“Sin Božji (...) me ljubio i predao samoga sebe za mene.”

Gal 2, 20

*“Raspjet također za nas:
pod Poncijem Pilatom
mučen i pokopan.”*

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- Novozavjetni pisci su smatrali da je SZ prorekao evanđeosku priču.
- U njihovim je očima Sluga Jahvin Izaije proroka slika Isusa Krista.
- Posebno je vidljivo kad se radi o Kristovu stradanju.
- Petar je ustvrdio:

"Bog je tako ispunio što bijaše unaprijed navijestio preko svih proroka, da će njegov Mesija trpjeti." Dj 3,18

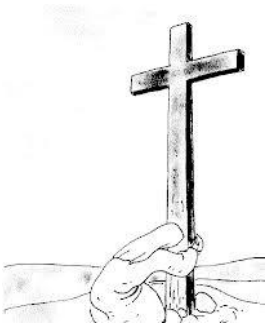
- Pavao je u Solunu posvjedočio:

"Pavao, po svom običaju, uđe onamo te je tri subote raspravljao s njima te na temelju Pisama, tumačeći i dokazujući kako je trebalo da Mesija trpi i uskrsne od mrtvih. "A taj Mesija – govorio je – jest Isus koga vam je navješćujem." Dj 16, 2-4

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

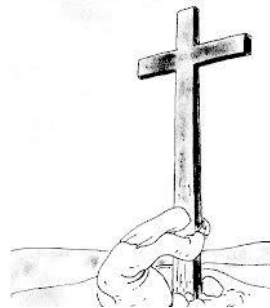
- Pavao je pred kraljem Agripom govorio:

“... s pomoću Božjom stojim do današnjeg dana i svjedočim i malome i velikome, ne govoreći ništa drugo osim što su kazali proroci i Mojsije da će se dogoditi: da će Mesija morati trpjeti i da će, uskrsnuvši prvi od mrtvih, navijestiti svjetlo i židovskom narodu i poganima.” Dj 26, 22-23

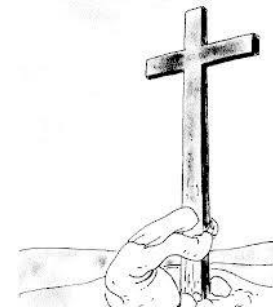
Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- Katekizam Katoličke Crkve (KKC) tvrdi:
“Nasilna smrt Isusova nije bila plod slučaja u nesretnu stjecaju okolnosti.” KKC 599
- Nasilna smrt spada u otajstvo Božjeg nauma u kojem daje svoga Sina Jedinorođenca da spasi svijet. (Usp. Iv 3, 6)
- Taj spas dolazi od muke i uskrsnuća Gospodina Isusa Krista.
- Isus slobodno ide ususret mucu i smrti navješćujući kraljevstvo Božje ljudima koji odbijaju njegovu poruku te ga na koncu muče i ubijaju.

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- Zašto je Isus morao trpjeti, biti mučen i razapet?
- U Vjeronanju se nigdje ne spominje izričito Isusova smrt, nego je ona uključena upravo u ovu rečenicu.
- Kazna za grijeh je smrt (Adam, Kain, Mojsije), a grijeh cijelog čovječanstva mora otkupiti 'velika' (teška) smrt.
- Bog je u SZ-u najavio kakvom će smrću biti otkupljen grijeh čovječanstva.
- LJUBAV – Bog ljubi čovjeka i želi ga spasiti.

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

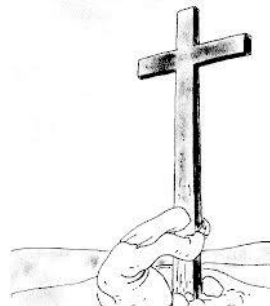
- Nakon grijeha prvih ljudi Bog daje nadu ljudima i navješta otkupitelja koji će spasiti ljude od posljedica grijeha:

“Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvoga i roda njezina: On će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu.” Post 3, 15

- Kazna za grijeh prvih ljudi je smrt:

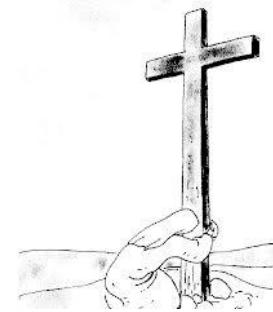
“U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: ta iz zemlje uzet si bio – prah si i u prah ćeš se vratiti.”

Post 3, 19

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- Bog u SZ-u upravlja povijest upravo prema nagoviještenom Spasitelju:
- Noa – Šem, Ham, Jafet (Post 9;10)
- Ham – 2000 godina pr. Kr. Abraham (Post 12)
- Abraham – Jišmael, Izak
- Izak – Ezav, Jakov (Izrael) (Post 17)
- Jakov (Izrael) – Ruben, Šimun, Levi, Juda, Dan, Naftali, Gad, Ašer, Jisakar, Zebulun, Josip, Benjamin
- Juda – Jišaj (Iz 11)
- Jišaj – osam sinova – David (*“Bog ne gleda kao što gleda čovjek: čovjek gleda na oči, a Jahve gleda što je u srcu.”* 1 Sam, 16, 7)
- David – Josip (NZ)

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- SZ: Gdje će se roditi Spasitelj?

- Betlehem:

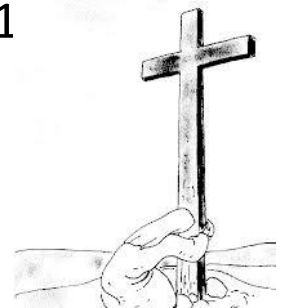
“A ti, Betleheme Efrato, najmanji među kneževstvima Judinim, iz tebe će mi izaći onaj koji će vladati Izraelom; njegov je iskon od davnina, od vječnih vremena.” Mih 5, 1

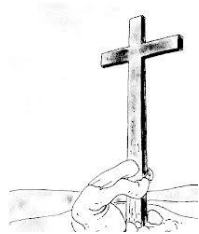
- SZ: Kad će se roditi Spasitelj?

“Evo šaljem glasnika da preda mnoom put pripravi. I doći će iznenada u Hram svoj...” Mih 3, 1

“Narod jednog kneza koji će doći razorit će Grad i Svetište...” Dn 9, 26

- Hram su razorili Rimljani 70. g. po. Kr.

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- SZ: Što će se dogoditi Spasitelju?

“Rekoh im tad: Ako vam je to dobro, dajte mi plaću; ako nije, nemojte. Oni mi odmjeriše plaću: trideset srebrnika. A Jahve mi reče: Baci u riznicu tu lijepu cijenu kojom su me procijenili! Ja uzeh trideset srebrnika i bacih u riznicu u Domu Jahvinu. “ Zah 11, 11 - 13

“Dođe mi riječ Jahvina: Uskoro će doći k tebi Hanamel, sin tvoga strica Šaluma, da ti kaže: Kupi njivu moju u Anatotu: ti imaš rodbinsko pravo da ju kupiš.” Jr 32, 7

*“Tada se njegov izdajnik Juda, videći da je Isus osuđen, pokaja te vrati trideset srebrnika velikim svećenicima i starješinama: Sagriješih – reče – jer izdadoh nevinu krv. Što se to nas tiče? – odgovore mu. – To je tvoja stvar. Tada baci srebrnike u hram te se povuče, ode i objesi se. Glavari svećenički uzeše srebrnike i rekoše: Ne smiju se staviti u hramsku blagajnu, jer su krvarina. Stoga, nakon vijećanja, kupe za njih lončarevu njivu za groblje strancima. “
Mt 27, 3 – 7*

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- SZ: Hoće li Spasitelj doći nenadano?
- Doći će njegov preteča:

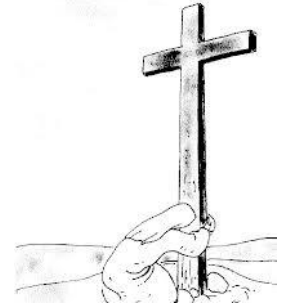
*“Glas viče: ‘Pripravite Jahvi put kroz pustinju.
Poravnajte u stepi stazu Bogu našem.’” Iz 40, 3*

- SZ: Zašto će doći Spasitelj?

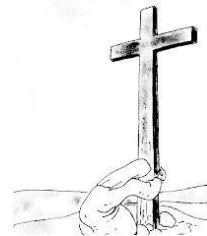
“Stoga ovako govori Jahve Gospod: ‘Evo, postavljam na Sion kamen odabrani, dragocjen kamen ugaoni, temeljac. Onaj koji u nj vjeruje, neće propasti.’” Iz 28, 16

*“Kamen što ga odbaciše graditelji, postade kamen zaglavni.
Jahvino je to djelo: kakvo čudo u očima našim!” Ps 118, 22*

- Njegov narod, Židovi, odbacit će ga, a pogani će povjerovati u njega.

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

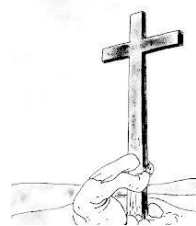
- SZ: Mučenje Spasitelja:

“Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?... A ja, crv sam, a ne čovjek, ruglo ljudi i naroda prezir. Koji me vode, podruguju se meni, razvlače usne, mašu glavom... Ždrijela svoja razvaljuju na me ko lav koji plijen kida i riče. Kao voda razlih se, sve mi se kosti rasuše; srce mi posta poput voska, topi se u grudima mojim. Grlo je moje kao crijep suho i moj se jezik uz nepce slijepi: u prah smrtni bacio si mene. Opkolio me čopor pasa, rulje me zločinačke okružile. Probodoše mi ruke i noge, sve kosti svoje prebrojati mogu, a oni me gledaju i zure na me. Haljine moje dijele među sobom i kocku bacaju za odjeću moju.” Ps 22 (1012. g. pr. Kr.)

“I gledat će onoga koga su proboli; naricat će nad njim kao nad jedincem, gorko ga oplakivati kao prvenca.” Zah 12, 10 (oko 580. g. pr. Kr.)

- Prorok Izaija u četiri pjesme o Sluzi Jahvinom piše što će sve taj Sluga doživjeti.

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- SZ: Izaija o Sluzi Jahvinom:

“Evo Sluge mojega koga podupirem, mog izabranika, miljenika duše moje... On ne viče, on ne diže glasa, niti se čuti može po ulicama...” Iz 42, 1-2

“Leđa podmetnuh onima što me udarahu, a obraze onima što mi bradu čupahu, i lica svojeg ne zaklonih od uvreda ni od pljuvanja...” Iz 50, 6

“Prezren bijaše, odbačen od ljudi, čovjek boli, vičan patnjama, od kog svatko lice otklanja, prezren bijaše, odvrnut...” Iz 53, 3

“Zlostavljahu ga, a on puštaše, i nije otvorio usta svojih. Ko janje na klanje odvedoše ga: ko ovca, nijema pred onima što je strižu, nije otvorio usta svojih.” Iz 53, 7

“...premda nije počinio nepravde, nit su mu usta laži izustila.” Iz 53, 9b

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- SZ: Izaija piše i zbog čega je Sluga Jahvin sve to trpio.

“...oblikovah te i postavih za Savez narodu i svjetlost pucima, da otvoriš oči slijepima, da izvedeš sužnje iz zatvora, iz tamnice one što žive u tami.”

Iz 42, 7-7

“...nego ću te postaviti za svjetlost narodima, da spas moj do nakraj zemlje doneseš.” Iz 49, 6

Tko god se od vas Jahve boji, nek poslušaj glas Sluge njegovog! Tko u tmini hodi, bez tračka svjetlosti, nek se uzda u ime Jahvino, nek se na Boga svog osloni.”

Iz 50, 10

“A on je naše bolesti ponio, naše boli na se uzeo, dok smo mi držali da ga Bog bije i ponižava. Za naše grijehove probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna – radi našeg mira, njegove nas rane iscjeliše.” Iz 53, 4-5

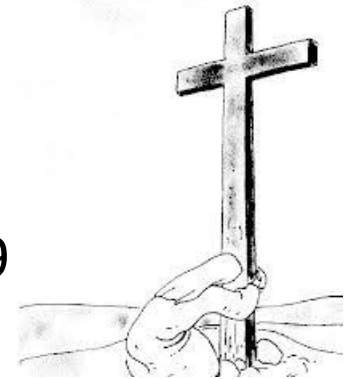
“Sluga moj pravedni opravdat će mnoge i krivicu njihovu na sebe uzreti.”

Iz 53, 11

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- SZ: Izaija piše i gdje će Spasitelj biti pokopan:

*“Ukop mu odrediše među zločincima,
a grob njegov bi s bogatima.”* Iz 53, 9

- Bog kroz cijeli SZ navješta dolazak Onoga koji će promijeniti ljudske živote. On će doživjeti neprihvatanje, ruganje, pljuvanje, muku, bacanje kocke za njegovu haljinu koja neće biti potrgana, smrt i ukop kako bi donio svjetlo narodima. Jedino On može ostvariti najveće proročanstvo novoga života: *“Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas!”* (Ez 36, 26)
- NZ će to potvrditi: *“Dakle, ako je tko u Kristu, on je novi stvor; staro je nestalo, novo je, evo, nastalo”* (2 Kor 5,17).

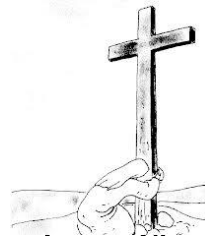
Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

• **RAZAPINJANJE**

- Kao način smaknuća bio je udomaćen već kod Asiraca, Feničana, Perzijanaca
- Na područje kasnijega Rimskog Carstva donio ga Aleksandar Veliki.
- Rimljani su ga preuzeli od Kartažana.
- Kao najokrutniji, najbolniji i najsramotniji oblik smrti, smrt na križu bila je namijenjena Nerimljanima, ratnim zarobljenicima, robovima, lupežima i bjeguncima.
- Izvan gradskih zidina, gdje su za to već bile pobodene uspravne grede.
- Mrtve žrtve nisu skidali s križa pa su se na njih okomile ptice grabljivice, lešinari i divlje životinje tako da je prizor morao biti užasan.
- Redovito su prethodili različiti oblici mučenja, među kojima i bičevanje.
- Car Konstantin 337. g po. Kr. ukinuo razapinjanje
- Ponekad bi vojnici prikrali muke lomljenjem potkoljenice.
- Ustanovljenje smrti – probadanjem prsnog koša, kroz pluća do srca

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

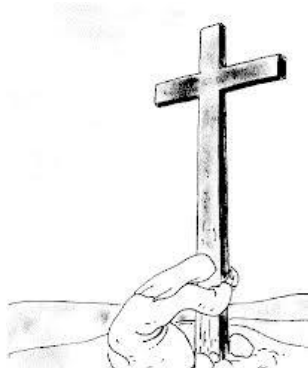

• **ISUSOVO RAZAPINJANJE**

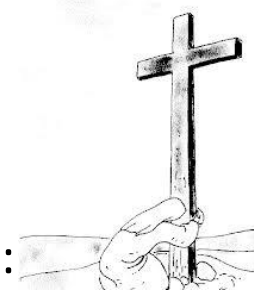
- *“Tada četa, zapovijednik i židovske sluge uhvatiše Isusa te ga svezaše.”* Iv 18,3
- Križni put: Maslinski vrt – Ana i Kajfa – Pilat – Herod – Pilat dugačak 3 km.
- Hladna noć bez sna, pića i hrane, uz tjelesno i duševno nasilje i iživljavanje; izrugivanje, šamari, pljuvanje, udarci, bičevanje, krunjenje trnovom krunom, nošenje križa...
- Penjanje do Golgote dugo oko 300 m, po najjačem suncu, padanje...
- *“Kad stigoše na mjesto zvano Golgota – što znači lubanja – dadoše mu da pije vino pomiješano sa smirnom. On okusi i ne htjede piti.”* Mt 27, 33
- Tjelesno stanje: krajnja iscrpljenost od mučenja, znojenja, vanjskog i potkožnog krvarenja, tegobnog hodanja, neispavanost (30 h), neuhranjenost (20 h), veliki gubitak tekućine zbog obilnog krvarenja i znojenja, hipovolemija – smanjenje količine krvi u krvožilnom sustavu, tahikardija – ubrzan rad srca, tahipneja – ubrzano i plitko disanje
- Pribijanje na križ: slabljenje ventilacije pluća i srčani arrest (nakon 3 h)

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- **ZAŠTO JE ISUS UMRO NA OVAKAV NAČIN?**
- Kristova smrt, kao i njegov život od najveće su važnosti.
- Sramotna smrt na križu zauzima središnje mjesto u Evanđeljima.
- *“Ako tko učini grijeh koji zaslužuje smrt, te bude pogubljen vješanjem o stablo, njegovo mrtvo tijelo neka ne ostane na stablu preko noći, nego ga pokopaj istoga dana, jer je obješeni prokletstvo Božje.”* Pnz 21, 22-23
- Omrznuti križ bio je središte Isusove zadaće i Božjeg plana: spas svijeta nedužnim, dragovoljnim i po Božjoj volji odlaskom u smrt.

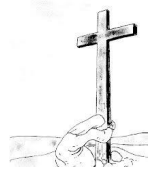

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

- **ZAŠTO JE ISUS UMRO NA OVAKAV NAČIN?**
- Isusova smrt ima beskonačna svojstva POMIRENJA:
 - Svojom teškom smrću Isus je riješio problem koji je grijeh stvorio, osigurao spas grešnika.
 - Pomirenje – etim. proces uklanjanja prepreka za izmirenje
 - Bog i ljudi trebaju imati skladnu zajednicu, a grijehom je ta povezanost prekinuta.
 - Bog se ne okreće od grešnika, nego traži način kako će ga vratiti u svoje zajedništvo.
 - Kršenje Zakona povlači ozbiljne posljedice: čovjek se izlaže kazni, posebice smrti.
 - *“Bog se ne da izrugivati”* (Gal 6, 7): grešnik je već mrtav i netko treba vratiti njegov dug.
 - Bog se uvijek približava čovjeku nastojeći ga izbaviti od zla koje ga upropaštava i odvaja od Njega
 - Isus je došao da *“spasi i vrati što je izgubljeno”* (Lk 19, 10) i da umre od ruku grešnika da spasi grešnike.
 - Iako NZ-tni pisci ne umanjuju važnost Kristova života, jednoglasno se slažu da smo *“smrću njegova Sina”* s Bogom izmireni.
 - *“On je žrtva pomirnica za naše grijeha.”* (1 Iv 2, 2)
 - *“Tko može reći: Očistih srce svoje, oprah se od grijeha svoga?”* (Izr 20, 9)
 - Naše spasenje dolazi popraćeno cijelim veličanstvom Boga Oca.

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

• **PONCIJE PILAT**

- Rimski namjesnik pod čiju naležnost ulaze optuženi za veleizdaju i poticanje na pobunu (politički prijestupi).
- *"Ovoga nađosmo kako zavodi naš narod i brani davati caru porez te za sebe tvrdi da je Krist, kralj."* (Lk 23, 2).
- Pilat je bio prisiljen baviti se Isusovom optužbom, makar se pokušao izvući.
- Formalno je odgovoran za Isusovo raspeće i smrt, no na židovske svećenike prebacuje veću krivnju: *"Pilat odvrati: "Zar sam ja Židov? Tvoj narod i glavari svećenički predadoše te meni."* (Iv 18, 35)
- Isus ublažava Pilatovu važnost: *"Odgovori mu Isus:"Ne bi imao nada mnom nikakve vlasti da ti nije dano odozgor. Zbog toga ima veći grijeh onaj koji me predao tebi."* (Iv 19, 11)
- Pilat je bio uvjeren u Isusovu nevinost i nastojao ga je osloboditi, ali mu pod pritiskom židovskih velikih svećenika to nije uspjelo.

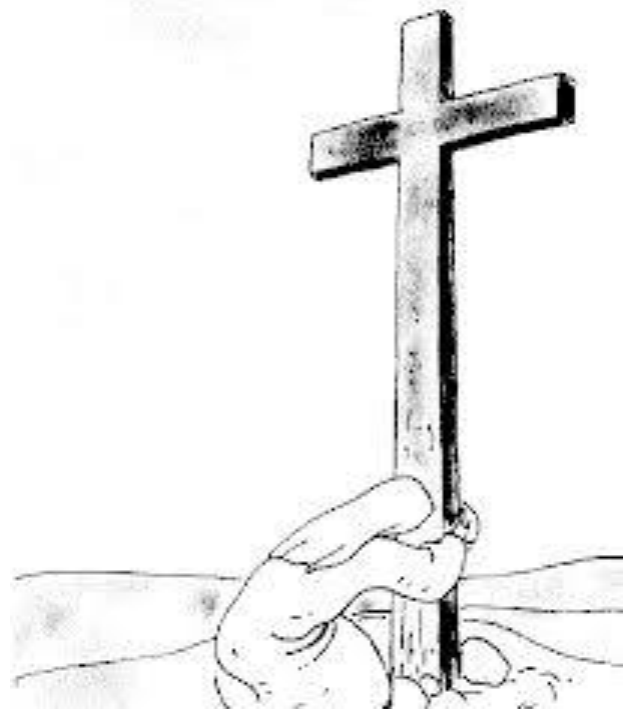
Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

• **PONCIJE PILAT**

- *“Kada Pilat vidje da ništa ne koristi, nego da biva sve veći metež, uzme vodu i opere ruke pred svjetinom govoreći: “Nevin sam od krvi ove! Vi se pazite!”*, (Mt 27, 24)
- Pilat je pitao Isusa: “Što je istine?” (Iv 18, 38), no nije ju uspio upoznati.
- Tertulijan u 2. st. piše da je Pilat bio kršćanin po UVJERENJU.
- U prošlosti su Pilata gledali od bogoubojice do mučenika, a ni danas nije lako ocijeniti njegovu osudu: je li ga nepravedno osudio ili je samo kao oruđe ispunjavao Božji spasenjski plan?
- Nije jasno na temelju kojeg etičkog principa treba vrednovati Pilatov postupak, kao ni postupak njegove žene da spasi Isusa od osude.
- U 1. st. nastale legende prema kojima se Pilat obratio i umro na križu.

Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.

Hvala na križu!